

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

X. Iac. Sadoletvs Episc. Carpent. Benedicto Accolto S.R.E. Cardinali, S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

tiam concilios, quorum frequentia & copia semper abundat
 mus tua. Quod cum feceris, nam facturum non dubito, videri
 tibi posse polliceri, tantam te ex adolescentis nobilissimi acq̃
 optimi necessitudine, obseruantia, familiaritate, voluptate
 esse capturum: vt in quo melius tuam liberalitatem comiter
 que adhibeas, non saepe sis reperiturus. Vale. Carpentoracii, XI
 Calend. Iunij, M.D.XXXII.

X.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARPENT.
 Benedicto Accolto S. R. E. Cardinali, S. P. D.

EODEM tempore & de tuo reditu ad Pontificem Maximum
 & de patris tui viri clarissimi, hominisque sapientissimi, mor-
 te accepi. Quo ego nuntio varie commotus sum. Nam cum velle
 mihi letandum arbitrarer, in eis esse iam locis, in quibus tua ce-
 cellens virtus & auctoritas, & tibi celebritati atq; laudi: & nobis
 qui in fide tua sumus, teq; vehementer colimus, vsui atq; ensol-
 mento esse posset: hanc tamen animi mei letitiam obturbabat
 illa cogitatio, quod intelligebam te funere domestico, & in
 funere, in quo tecum vna magnam ornamentorū & dignitate
 suae iacturam fecisset. Resp. non priuatis solum in commodis, sed
 propè luctu publico commoueri. Talis enim vir profecto amittit
 est, vt non solum qui ex stirpe & genere eodem sunt, propriam il-
 lud damnum sentiant: sed & nos, qui vobis semper & vestre fami-
 liae dediti fuimus, & omnes boni, vniuersaq; ciuitas, communem
 hanc & suam ducat calamitatem. Etenim re vera vnus in inter-
 tu sua cuique pars in commodi & detrimenti inuecta est. Quo-
 nim erat opis egens atque consilij, cui non esset in illius huma-
 nitate & sapientia paratum perfugium: quis in ciuili & pontifi-
 cio iure ita haesitabat, vt eum accepisset cognossetq; illius sen-
 tentiam, non ea tanquam oraculo contentus, omnes scrupulos
 dubitationum ex animo suo eijceret: quod in illo inaudita que-
 dam & propè singularis iuris scientia esse putabatur. Quae porro
 grauitas in eo? quae auctoritas? qui cum propter summam am-
 plitudinem ac dignitatem, omnib. publicis consilijs non intere-
 solum, verum etiam praeset: propter opinionem tamen pre-
 sentiae atque consilij id consequeretur, vt non cum alijs multis
 na, sed propè solus gubernare Republicam, & eam suis suffe-
 nere humeris videretur. Itaq; & illius potissimum monitis ac pre-
 sentia nitebantur summi Pontifices, & omnis penè Italia Chris-
 tianumq; nomen cunctum consilij eius acq̃rescebat. Sed est
 tanto in commodo, meroreq; communi, vnus hominis mors o-
 mnibus lugenda est: nos tamen qui propiores illi extimus in
 fami-

familiaritate acque amicitia, qui que ab ipso primùm pluribus
 beneficiis ornati, deinde à te proximo illi & coniunctissimo,
 omni humanitate accepti semper fuimus, habebimus grauior-
 em causam dolendi atque mœrendi, nisi nos tua præstans vir-
 tutis consolaretur. Itaque ne illas quidem rationes diligenter mihi
 exquiras puro, quibus coner quasi leuare dolorem tuum:
 cum te hominem egregia animi firmitate præditum, fidem eis
 numeribus, quæ tibi & à natura, & ab industria tua donata sunt,
 nullas moleste de statu tuo dimouere posse videatur. Illa potius
 commemorabo, quæ non tibi, sed nobis esse solatio queant:
 hominem cum, qui florentissimè vixerit, summos honores gese-
 rit, summam fuerit gloriam virtutis, doctrinæ, omnisque pru-
 dentie consecutus, tum autem diutissimè nobiscum versatus sit,
 in senectute extrema, & in ea ætate decesserit, quæ iam nulli ido-
 nee voluptati, tantum ad labores, & ad miseras sit exposita, non
 esse desiderium velut mortuum: cuius præsertim imago virtutis,
 & dignitatis, & autoritatis, in te ipso nobis relata sit: ut nihil in
 illo amissum desiderare possimus, quod non in te nobis red-
 ditum cumulâtè habeamus. Ac cæteras quidem rationes aptas
 ad consolandum, quæ ex Deo & religione, & ex illa altera vita
 cælesti & immortalis afferri possunt, tibi potius considerandas
 reliquamus, quàm ipsi nobis sumemus exponendas: cum nihil
 æquius in eam rationem tam accuratè dici possit, quin tu
 id multo melius scias, magisque promptum habeas, quàm qui-
 mus nostrum. In eo nos potissimum insistemus, atque inhaerebi-
 mus: ut tibi in te ipso, & in eodem te, nobis omnis consolatio sit
 posita. Qui dum te habebimus, non sumus neque sine patrono
 nos, neque Respub. sine egregio suorum ornamentorum defen-
 sore sumus. Quare hoc officio, si non commodè atque ornate, piè
 certè, & amanter per me, & illius mortui memoria, & nostræ in-
 ter nos necessitudini persoluto: licere mihi iam arbitror de illa
 altera parte, quæ tota mihi incunda accidit, hoc est, de reditu tuo
 ad Pontificem, pauca verba facere. Etenim noli existimare, mi-
 oportere Accolere, tuam istam absentiam non mihi nimis diutur-
 nam fuisse visam: quanquam de rebus præclare gestis, prouin-
 ciaque & ordine constituta, cum omnium gratia, & laude,
 ad tuos reuertisse gratulor. Sed tamen non dici potest, quàm mi-
 hi videatur Recipere esse utile, te in hoc motu rerum, & tantorum
 congressu principum, tibi potissimum esse, vbi consilio & integri-
 tate tua res imprimis publica perfrui possit. Et si in hoc fortasse
 refero ad me aliquid, qui cum tu abes, carere mihi videor tutore
 vel præcipuo omnium fortunarum mearum. Verùm quanquam
 hoc non nihil forte est: illa tamen vehementius me adducit ra-
 tio, ut te optem istic esse, quod scio quantum in tua virtute & elec-

quentia praesidij rebus communibus constitutum sit. Sed ne hoc quidem longior mihi habenda oratio est: cum praesertim verear, ne tibi in maiore aliquo negotio impedito intempere, ut obstrepam: tuasque grauiissimas interpellem occupationes. Illud tantum addo, me de aduentu tuo, & de laude gestae conuataeq; provinciae tibi ita gratulari, ut cupiam quae de illis rebus ad nos perlatae sunt, multorum celebrata literis & sermonibus tamen, quoniam confusè nobis significata sunt, singula melius nosse ex te, & enucleatius. Cuius rei cum erit tibi otium, ut facere praestare id possis, aliquam suscipies curam docendi me, certam remq; faciedi. Me quidem certè gloriae tuae fautorem, & laudem praedictorem amantissimum ac fidelissimum semper habebimus. Vale. Carpentorachi, XII. Calen. Februarij, M. D. XXXIII.

X I.

IAC. SADOLETUS EPISC. CARP.

Blesio Palladio suo, S. P. D.

AMOR meus in te Blesio, qui etsi antea magnus semper fuerat, tunc tamen ex hoc recente congressu nostro facius est aduentior, posteaquam diuturna absentia mea nihil de tuo summo erga nos amore detractum esse cognoui: non patitur ferre me moram scribendi ad te, quin quamprimum tibi & salutem amantem, & Deum immortalem precer, ut vestra ista nauigatio omnibus vobis prospera & salutaris sit. Nam hic nos quidem etiam sollicito animo, quod ventos vobis aduersos verebamur: sed in hac animi cura, & molestia, illa inerat consolatio: quod maritimo dimisso cursu, arbitrabamur vos iter pedibus facere contutuisse. Hoc si ita est, nilque accidit vobis incommodi, est cur magnam Deo verè sospitali gratiam habeam. Nam mihi quidem inuenire optatius potest, quam audire & nosse, incolumes vos à sospites domum reuertisse. Sic enim à vobis digressus sum. Misilia discedens, sic in his oris terrisque remansi: ut tamen mecum vestrum omnium memoria & aere desiderium confuere vobis vestra manserit. Cognoui enim planè, reque ipsa sum expertus, nihil homini esse, ut poeta inquit quidam, homine amio amicus. Etenim, per Deum immortalem, si vobiscum affiduum fuisset, nullaque intercapedo temporis usum & familiaritatem nostram diramisset, qui potuisset maius studium pro vobis ferre, & voluntatem gratiscandi mihi? qui tantum mihi à vestra consuetudine iam diuulso tribuisset, quantum ego, si in vestris oculis semper habitassem, vix ausus fuisset optare? Et ego his à vobis officiis prouocatus, pari vobis pietate & beneuolentia non respondeo: aut posteriores in amando partes ferre me parant.